

YLLÄTTÄVÄT YRITYSVASTUUT

POLITIIKKADIALOGI 2017

PATRUUNAN PALUU

Koppalakkeja vai sparraajia, viranomaisten uudet roolit

Aalto-yliopiston Kauppakorkeakoulu 15.6.2017, Helsinki

Elina Linnove, ympäristölakimies, VT, Keski-Suomen ELY-keskus

Mielikuvia ja odotuksia viranomaisprosesseista

- Hallinnollinen taakka, byrokratia, elinkeinovapauden rajoitukset => Normien purku, kevennetyt menettelyt
- Hitaus, kankeus => Sujuvoittaminen
- Viranomaislähtöisyys => Asiakaslähtöisyys
- Hallintoalamainen => Asiakas
- Oikeusturva ⇔ Hallinto-oikeudelliset periaatteet

Ympäristöhallinnon viranomaiset

(aluehallinto ja paikallishallinto)

- * Valtion lupaviranomainen (aluehallintoyksiköt AVIt)
 - * Lupaviranomainen

- Valtion valvontaviranomainen (ELY-keskukset)
 - Valvontaviranomainen
 - Asiantuntijaviranomainen

- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (kunnat)
 - *Lupaviranomainen
 - * Valvontaviranomainen
 - Oman alueensa asiantuntijaviranomainen

Uudet
viranomaiset:

Valtion lupa- ja
valvontavirasto

Maakunta

Kunta

Tulevaisuuden ympäristötehtävät ja tekijät

Kunnat	Maakunnat	Valtio (valtion lupa- ja valvontavirasto)
<ul style="list-style-type: none">• Ympäristönsuojeluviranomainen• Rakennusvalvontaviranomainen• Jätehuolto• Kaavoitus ja maapolitiikka• Elinympäristön laatu• Asuinolojen edistäminen• Yleinen toimiala	<ul style="list-style-type: none">• Maakuntakaavoitus• Kuntien alueidenkäytön edistäminen• Merialuesuunnittelu• Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen• Vesien- ja merenhoito• Kulttuuriympäristön hoito• Ympäristötiedon tuottaminen	<ul style="list-style-type: none">• Ympäristö- ja vesitalousluvut ja niiden valvonta• Vesilain valvonta• Ympäristönsuojelu• Luonnonsuojelun viranomaistehtävät• YVA-tehtävät• Rakennussuojelu• Yleisen edun valvonta

Viranomaislähtöisestä asiakaslähtöiseen

- uudet viranomaiset - uudet työtavat

- Maakunta- ja aluehallintouudistus (voimaan 1.1.2019)
- Normien purku sekä lupa- ja valitusprosessien sujuvoittaminen
 - Palvelulupaus (arvio missä ajassa asia käsitellään)
 - Yhden luukun periaate (samalla hakemuksella useampi lupa)
- Digitalisaatio -> Sähköiset menettelyt
 - Sähköinen lupahakemus, sähköinen neuvonta
 - Sähköinen palvelualusta tiedonsiirtoon
- Useat kehittämishankkeet ja kokeilukulttuuri
 - Biotalous ja kiertotalous

Hyviä käytänteitä Äänekosken biotuotetehtaan viranomaisprosessien sujuvoittamisessa, toiminnanharjoittajan ja viranomaisen toimenpiteet

Toiminnanharjoittajan oma asenne ja sitoutuminen tärkeintä!

- Toiminnanharjoittajan tietoisuus oman toimintansa ympäristövaikutuksista (*selvilläolovelvollisuus*)
- Toiminnanharjoittajan oma osaaminen ja aktiivisuus prosessissa (sekä ammattitaitoisen konsultin valinta)
- Asiantunteva, riittävän ajoissa tapahtunut, huolellinen ja kattava hakemuksen valmistelu sekä laadukkaat selvitykset ja nopeat täydennykset (mm. hakijan laatima ROAD MAP selvityksistä) sekä

Hyviä käytänteitä Äänekosken biotuotetehtaan viranomaisprosessien sujuvoittamisessa

Laaja ja avoin osallistaminen (vuorovaikutteisuus, Århusin sopimus)

- Yhteistyöverkostojen tunnistaminen ja hyödyntäminen sidosryhmäyhteistyössä
 - Toiminnanharjoittajan viranomaisista ja sidosryhmistä kokoama hankkeen seurantaryhmä
- => yhteiskeskustelu eri näkökulmista, nosti myös kipukohdat esiin
- edisti ja nopeutti lausuntojen ja mielipiteiden esittämistä (lisäaikapyyntöjä ei tullut)
- => Valitusten määrä väheni

Laaja ja avoin tiedottaminen (media, internet, some, yleisö- ja sidosryhmätilaisuudet)

- => ihmisten tietoisuus ja paneutuminen asiaan helpottui, myös tietoisuus hankkeen kipukohtista
- => Valitusten määrä väheni

Hyviä käytänteitä Äänekosken biotuotetehtaan viranomaisprosessien sujuvoittamisessa

Ennakkoneuvottelu (toiminnanharjoittaja ja viranomaiset ennen prosessien alkua)

- Hankkeen tai lupahakemusen esittely ja alustavat keskustelut
- Laajempi kuin hallintolain mukainen tavanomainen neuvontavelvollisuus
- Viranomaisten ja toiminnanharjoittajan aikataulujen yhteensovittaminen, aikataulusta sopiminen ja siihen sitoutuminen

Sähköinen menettely (L sähköisestä menettelystä)

- mm. täydennykset nopeutuivat
- lausunnot ja mielipiteet YVA-menettelyssä lähetettiin toiminnanharjoittajalle sitä mukaa kuin saapuivat

Viranomaisten yhteistyö (YVA-laki, YSL, Hallintolaki)

- Viranomaisten yhteistyöryhmät: YM:n pilottihankeen yhteistyöryhmä
- ELY-keskuksen sisäiset asiantuntijaryhmät ja seurantaryhmä
- Toiminnanharjoittajan kokoama viranomaisten ja sidosryhmien seurantaryhmä
- Tiivis ja asiantunteva viranomaisvalmistelu (AVI - ELY –yhteistyö)

Hyviä käytänteitä Äänekosken biotuotetehtaan viranomaisprosessien sujuvoittamisessa

Prosessiaikataulujen nopeuttaminen

- Viranomaisprosessia pystyttiin nopeuttamaan lain sallimissa rajoissa
 - »Esim. YVA-menettelyssä lyhyt kuuleminen; 30 pv (lain mukaan 30 – 60 pv.)
 - »Lausunnonantoihin ei annettu pidennyksiä

Laaja tiedottaminen ja sidosryhmäyhteistyö

Ajantasaiset / Uusimmat BAT- vaatimukset tiedossa (BAT= paras tekniikka)

- (Metsäteollisuuden uusi BAT, tuli syksyllä 2014)

Luonnon monimuotoisuustekijöiden huomioon ottaminen

- Kestävän metsätalouden periaatteet

- [Hankeraportti http://hdl.handle.net/10138/155062](http://hdl.handle.net/10138/155062)

(Ympäristöministeriön raportteja 21/2015)

Ennakovalvonta

- sujuvuutta lupaprosessiin

- Ennakkotapaaminen (toiminnanharjoittaja ja viranomaiset)
 - Laajat ja monilupaiset hankkeet
 - Voi sisältää mm.
 - Tarvittavien viranomaisprosessien tunnistamisen (kaavoitusratkaisut, ympäristö-, vesi- ja maa-ainesluvut, rakennuslupa, TUKESin lupa jne.)
 - Prosessien priorisoinnin ja aikataulutuksen
 - Sidosryhmien kartoituksen (asukkaat, yritykset, kansalaisjärjestöt jne.)
 - Tarvittavien selvitysten tunnistamisen (luonto- ja meluselvitykset jne.)
 - Tiedotussuunnitelman laatimisen
- Sähköinen lupahakemus ja palvelualusta tiedonsiirtoon
- Sähköinen asiakasneuvonta
- Tiedon saatavuus viranomaisten tietojärjestelmistä
 - * tiedot asianosaisten, suuren yleisön ja muiden viranomaisten saatavilla
- Sähköinen kuuleminen, lausuntopyynnöt ja täydennykset

Jälkivalvonta (laillisuusvalvonta)

- onko toimittu lain ja lupamääräysten mukaisesti

- Valvonnan suunnitelmallisuus
 - Laadukasta ja suunnitelmallista
 - Valvontasuunnitelma ja –ohjelma
- Valvonnan riskiperusteisuus
 - Valvontaluokat
- Valvonnan maksullisuus
 - Määräaika tarkastukset ja tarkastukset
 - Raporttien tarkastus
- Ympäristörikosstrategian toteuttaminen
 - Harmaan talouden torjunta
 - Viranomaisyhteistyö (poliisi ja ympäristöviranomaiset)

Hyvä ympäristö - yhdessä!

"Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon."

(Suomen perustuslaki 20 §)

=>Ympäristönsuojelun hallintomenettelyissä toiminnanharjoittajien, asianosaisten, viranomaisten ja sidosryhmien yhteistyö sekä laaja osallistaminen ja tiedottaminen tärkeää!

Kiitos!